

Anagrama, fer-nos llegir, voler que siguem alguna cosa

«A Catalunya s'està consolidant una estranya tendència: deixar volar el patrimoni històric de tota mena d'empreses culturals»

50 anys d'Anagrama | Andrea Resmini

M'agraden els llibres d'història que ahora són llibres del nostre present. O, dit d'una altra manera, que estan arrelats en el passat i es projecten fins els nostres dies. Llibres que ens expliquen, que ens permeten entendre com som, d'on venim, quins són els nostres referents i què llegim. Llibres que expliquen proeses de persones que encara són entre nosaltres. Un dia en la vida de un editor és un d'aquests llibres. Jorge Herralde hi explica, a través de retalls, de textos recopilats i ordenats amb criteri, la història de la seva vida. I la seva vida, esclar, és l'editorial Anagrama.

La història d'Anagrama és, ho sap tothom, la història de la literatura a casa nostra l'últim mig segle. Patricia Highsmith, Tom Wolfe, John Kennedy Toole, Roberto Bolaño, Truman Capote, Sergio Pitol, Rafael Chirbes, Kapuscinski, Raymond Carver, Martin Amis, Ian McEwan, Bukowski, Jean Echenoz, Javier Tomeo, Richard Ford, Enrique Vila-Matas, Carmen Martín Gaité... El catàleg d'Anagrama és una barbaritat, una bestiesa, un privilegi per a tots els qui n'hem begut, els que hem quedat sadollats i sempre, sempre, sempre, amb ganes de més. El catàleg d'Anagrama són els llibres de colors, els *Compactos*; els de color beix, *Panorama de Narrativas*; els grisos, *Narrativas hispánicas*; els de periodisme, que primer eren blancs i es deien *Contraseñas* i després es van dir *Crónicas*... Tot un imaginari, una manera de catalogar el catàleg -valgui la

redundància- i d'educar-nos el gust, el criteri i el senderi.

50 anys d'Anagrama Foto: Andrea Resmini

La setmana passada Anagrama va celebrar els seus cinquanta anys de vida. Hi vaig anar. Va ser al restaurant El Principal del carrer Provença. Hi havia molta gent. Molts autors de la casa: Jean Echenoz, Richard Ford, Emmanuel Carrere, Hanif Kureisi, Luis Goytisolo, Román Gubern, Alessandro Baricco, David Trueba, Yasmina Reza, Roberto Calasso, Sergi Pàmies, Milena Busquets... Era complicat apuntar-los tots o, com a mínim, retenir-los a la memòria. Hi era també Herralde, és clar, i també vaig veure Beatriz de Moura, bona amiga seva, "rival" de mig segle al capdavant de Tusquets. Les dues editorials van néixer el mateix any, 1969, quin any! Quina fertilitat, quines ganes d'obrir el món als ulls aclucats de tantíssima gent, de tantíssima grisor vital i existencial.

Una ciutat són moltes coses. Una ciutat són les seves editorials. Empreses culturals que fecunden la ciutat, la fan créixer alhora que elles creixen, la fan viatjar arreu del món i fan que tot el món vingui a elles. Les editorials són un tresor que s'ha de cuidar. Les editorials són els seus autors, els seus traductors, els seus correctors, els seus agents de premsa, els seus editors junior i sènior, els seus compaginadors, els que pensen i fan les seves portades, els seus grafistes. Una editorial és el gramatge de les pàgines dels seus llibres, el tipus de lletra que utilitza, l'interlineat, les contraportades, les faixes, les solapes... els colors de les portades!

Les portades d'Anagrama

I el seu arxiu, esclar. L'arxiu d'originals, de cartes entre l'editor i els autors, de contractes, d'invitacions a presentacions i tota mena de material imprès que potser algú consideraria fungible i intranscendent però que és història viva. Amb l'arxiu d'Anagrama encara no se sap què passarà. A Catalunya s'està consolidant una estranya tendència: deixar volar el patrimoni històric de tota mena d'empreses culturals. En realitat té la seva lògica que això passi en una ciutat venuda a l'especulació, a les franquícies, als grups d'inversió, als hotels, a la gentrificació... Per què una ciutat així s'hauria de preocupar ni un sol minut de retenir a casa l'arxiu d'Anagrama? Se'n diu coherència.

Però bé, no acabem l'article empenyats. Felicitats, Anagrama, per a fer-nos llegir, per a contribuir tan decisivament a fer que llegir sigui molt més que llegir, que sigui voler ser alguna cosa a la vida.

50 anys d'Anagrama Foto: Andrea Resmini